

TOKAT TİCARET VE SANAYİ ODASI

TOKAT TİCARET VE SANAYİ ODASI

EKONOMİK GÖRÜNÜM RAPORU

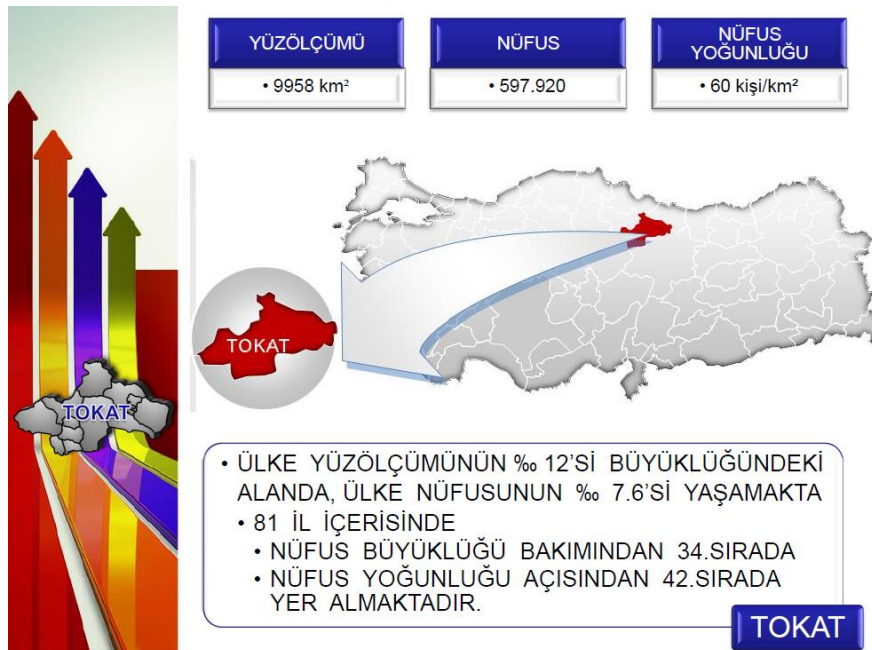
2019 YILI

TOKAT TİCARET VE SANAYİ ODASI

Tokat İli Hakkında Genel Bilgiler

Nüfus: 2018 yılı adrese dayalı nüfus kayıt sistemi verilerine göre Tokat ili nüfusu 612.646 'dır. Tokat ili geneli yaş grubu nüfus verilerine göz önünde bulundurulduğunda, 612.646 olan toplam nüfusun 411.104 'ü aktif nüfusu iken(15-65 yaş arası nüfus), 121.341'i genç bağımlı nüfusu, 80.201 kişi ise yaşlı bağımlı nüfusu yansıtmaktadır. Bu veriler ışığında; nüfusun ortalama olarak %67'si aktif yani çalışma çağında ve katma değer üreten; geri kalan yaklaşık %33'lük kısmını bağımlı diğer bir deyişle aktif nüfusun bakmakla yükümlü olduğu, katma değer yaratmayan tüketici nüfus şeklinde sınıflandırmak mümkündür. Bu bakımdan Tokat ili nüfusu iş gücü bakımından genç ve dinamik denilebilecek bir kapasiteyi sahiptir.

TOKAT TİCARET VE SANAYİ ODASI

İşgücü: En son 2017 yılında TÜİK tarafından açıklanan verilere göre Tokat' ta işgücüne katılım oranı % 49,9'dur (Türkiye ortalaması % 58). İstihdam oranı % 46,7'dir. (TR ort.%51,5). İşsizlik oranı % 6,6'dır. (TR ort.%9) Nüfus ve Konut Araştırmasına göre nüfusunun %49,1'i tarım sektöründe, %34,6'sı hizmetler sektöründe, %16,3'ünün ise sanayi sektöründe istihdam edilmektedir.

Sağlık: Tokat ilinde Sağlık Bakanlığı, GOP Üniversitesi ve özel sektöre ait, 15 adet yataklı tedavi kurumunda 2.190 yatak kapasitesi ile sağlık hizmeti verilmektedir 2014 yılı Mart ayında Tokat Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hastanesi, 2015 yılı Mart ayında ise 20 üniteli Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi hizmet vermeye başlamıştır. İlde uzman hekim başına düşen nüfus sayısı 1.451 kişi, pratisyen hekime düşen nüfus 1.589 kişidir. Ebe başına düşen nüfus 1.174 hemşire başına düşen nüfus ise 419 kişidir. İl genelinde yüz bin kişi başına düşen hastane yatak sayısı 2002 yılında 208 iken %75 artarak 365 olarak gerçekleşmiştir.

Eğitim: Tokat ilinde 2017-2018 eğitim-öğretim yılı itibarıyla ilköğretim, ortaokul ve orta öğretim kademelerindeki toplam 614 resmi ve özel okulda 109.124 öğrenci ve 7952 öğretmen ile eğitim-öğretim faaliyetlerine devam edilmektedir. Okul öncesi eğitim kurumlarında toplam 342 okuldaki 582 derslikte 10.473 öğrenci öğrenim görmektedir. Okul öncesi eğitim kurumlarındaki toplam öğretmen sayısı ise 615'dir. İldeki okullaşma oranlarına bakıldığında ilköğretim okullaşma oranı % 85,79; ortaokul okullaşma oranı %90,23; orta öğretim okullaşma oranı % 86,33'dür. İldeki okullaşma oranları; Türkiye geneli rakamlarla uyum göstermektedir. Gaziosmanpaşa Üniversitesi, bünyesinde 13 Fakülte, 7 Yüksekokul, 15 Meslek Yüksekokulu barındırmaktadır. Ayrıca Eğitim Bilimleri, Fen Bilimleri, Sosyal Bilimler ve Sağlık Bilimleri Enstitüleri olmak üzere 4 enstitüye sahiptir. 2017-2018 öğretim yılında toplam öğrenci sayısı 35.009'e ulaşan üniversitenin bünyesinde yaklaşık 1.067 idari, 1.228 akademik personel görev yapmaktadır.

Yeraltı Kaynakları ve Enerji: Tokat'ta metalik madenler ve endüstriyel hammadde niteliği taşıyan madenler çıkarılmaktadır. Antimuan, bakır, demir, krom, manganez ve nikel ilde çıkarılan metalik madenler arasında yer alırken; asbest, bentonit, kaolen, kil, kireçtaşı ve mermer ilde çıkarılan endüstriyel hammadde niteliği taşıyan madenler arasında yer

TOKAT TİCARET VE SANAYİ ODASI

almaktadırlar. Bu madenler arasında mermer, bentonit, antimon ve taş kömürü ön plana çıkmaktadır. Dünya mermer rezervlerinin %40'lık bir kısmı ülkemizde bulunduğu ve bu rezervinde yaklaşık %20'lik kısmının Tokat'ta bulunduğu ifade edilmektedir. Ülkemizdeki tek sodyum bentonit rezervinin yer aldığı Reşadiye ilçesinde; sondaj sanayi, döküm sanayi ve inşaat sanayinde büyük ölçüde kullanılan yüksek kalitedeki sodyum bentonit çıkarılarak yurt içi ve yurt dışı pazarlara sunulmaktadır. Zile ve Artova ilçelerinde taş kömürü; Turhal ilçesinde ise antimon madeni çıkarılmaktadır.

Tokat, 14 HES, 4 RES ve 1 termik santralle toplam 523,861 MW kurulu elektrik üretim gücüne sahiptir. Ayrıca inşa halinde 14 projenin işletmedeki kurulu gücü 305,33 MW olacaktır. Lisansları alınan iki HES, projesiyle birlikte il genelinde 864,3 MW elektrik üretim gücüne sahip 23 HES, 8 RES ve 2 Termik Santral faaliyet gösterecektir.

Tarım ve Hayvancılık: İl yüzölçümünün %37'sini oluşturan 370.446 ha büyüklüğündeki tarım arazileri üç farklı iklim yapısına sahip olmasının yanı sıra yükseklikleri 150 metre ile 2200 metre arasında değişmektedir. Tarım alanlarının %30'unu sulu tarım alanları oluşturmaktadır. Beş farklı agro – ekolojik özelliğe sahip, Kazova, Turhal, Erbaa, Niksar, Artova ve Zile ovaları büyük ölçüde sulanabilmektedir. Tarım arazilerinde narenciye haricinde ülkemizde yetiştirilen her çeşit sebze ve meyve yetiştirilebilmektedir. İlde 67.398 tarım işletmesi vardır. İşletmelerin tamamına yakını küçük aile işletmesi şeklinde olup %44'ünde bitkisel üretim, %56'sında hayvansal üretim ön plandadır.

İlin ekolojik şartları ürün çeşitliliğine, ikinci ürün ve kışlık sebze yetiştiriciliğine imkan tanımaktadır. 2017 yılında; 26'sı ülke içinde önemli pay sahibi, toplam 76 ürün çeşidi ile 2 milyon 920 bin ton bitkisel üretim gerçekleştirilmiştir. 2017 yılında gerçekleştirilen 642.956ton şekerpancarı, 435.308 ton domates, 298.018 ton buğday üretimi, 121.786 ton kuru soğan üretimi toplam bitkisel üretiminin % 51'sini oluşturmaktadır.

2017 yılında 5 ilçe, 49 köy/belde, 5 proje grubu, 594 bitkisel ürün üreticisi ile 15.572 da alanda 1.582 ton organik üretim gerçekleştirilmiştir. 55 ayrı türle organik tarım yapılmaktadır. Ayrıca; 2 üretim ve ürün işleme tesisi ve 1 hayvansal üretim (arıcılık) işletmesi bulunmaktadır. İlimiz ülke genelinde organik üretici sıralamasında 26. sıradadır.

TOKAT TİCARET VE SANAYİ ODASI

Zengin florasında yapılan süt sığırcılığı, besi sığırcılığı, arıcılık ve alabalık yetiştiriciliği faaliyetleri ile 4 önemli hayvansal ürün elde edilmektedir. 390.190 Büyükbaş hayvan, 310.431 Küçükbaş hayvan, 16.126 kümes hayvanı bulunmaktadır. Kişi başına düşen hayvansal ürünler üretim değeri 677 TL' dir. Kişi başına düşen canlı hayvan değeri 2.651 TL' dir.

İldeki küçük ve büyükbaş hayvancılık faaliyetleri ile 2017 yılında 303.099 ton süt üretimi ve 820 ton et üretimi gerçekleştirilmiştir. Süt besiciliği ile elde edilen sütün ülke içindeki payı %1,5'dur. Arıcılık faaliyetleri yıllık 548 ton bal üretilmektedir. Su ürünleri üretiminde faaliyet gösteren 26 alabalık tesisinde, 2017 yılında 5.038 ton alabalık yetiştirilmiştir.

Dış Ticaret: . İl genelinde en çok ihracat yapılan sektörler; hazır giyim, maden ve gıda- içecek ürünleridir. 2018 yılı ihracat rakamı 19,2 milyon \$'dır. Tokat ilinden yapılan ihracatın % 60'ınıgıda ürünleri ve içecek sektörü oluştururken, % 12,3'ünü Hazır giyim ve Konfeksiyon sektörü oluşturmaktadır. Tokat'ın 2018 yılında en fazla ürün ihraç ettiği beş ülke ise Belçika (%13,8), Irak (%9,9), Almanya (%8,8), Hollanda (% 5,2) ve Azerbaycan (% 3,2)'dir. İl genelinde en çok ihracat yapan ilk üç ilçe; Turhal, Erbaa ve Reşadiye ilçeleridir.

TOKAT TİCARET VE SANAYİ ODASI

Lojistik: Ana kervan yolları üzerinde bulunarak Tokat, yüzyıllar boyunca stratejik bir konumda yer almasına rağmen günümüzde konum itibariyle dezavantajlı duruma düşmüştür. Merkez ilçe, ana geçiş güzergâhlarının üzerinde değil yakınındadır. Doğu ve batı arasındaki ana ulaşım bağlantısını sağlayan uluslar arası yol güzergâhı Tokat ilinin kuzeyinde Erbaa ve Reşadiye ilçelerinden geçmektedir. Bu yol ilin Avrupa, Kafkasya ve Ortadoğu uluslar arası yol ağlarına bağlanmasını sağlamaktadır.

Doğu Karadeniz ile Akdeniz'i birleştirecek 7 güzergâhtan biri olan "Ünye-Tokat-Adana" aksında üzerinde bulunan Ünye-Akkuş-Niksar bölünmüş karayolunun hayata geçirilmesi; Tokat ilinin erişilebilirlik imkânlarının artırılması açısından büyük önem taşımaktadır.

2018 Yılı Yatırım Programında yer alan "Tokat-Niksar Bölünmüş Karayolu", "Alaca - Çekerek - Zile - Turhal Bölünmüş Karayolu" ve "Merzifon-Çorum Ayrımı ve Mecitözü – Amasya – Turhal Ayrımı Devlet Yolu"nun tamamlanması ile Tokat çevre illerle olan tüm karayolu bağlantılarını bölünmüş yollar ile sağlamasının yanı sıra, ilin ulaşım açısından daha avantajlı bir konuma sahip olacaktır.

Karayolu ulaşımında en önemli proje ise 2023 yılında Yap İşlet Devret Modeli ile hayata geçirilecek 2. Grup Otoyol projeleri arasında yer alan ve toplam uzunluğu 1255 km olması planlanan "Gerede Merzifon Gürbulak Otoyol Projesi"nin ilimizden geçecek olmasıdır.

Cumhuriyetin ilk yıllarında inşa edilen Sivas-Samsun Bölgesel ekspres hattında çalışan Devlet Demiryolu Yolu bağlantılı trenler yolcu ve yurt içi-yurt dışı yük taşımacılığında kullanılmaktadır.

Trenler; Yeşilyurt, Artova, Zile ve Turhal ilçelerinden yük ve yolcu alabilmektedir. Tokat demiryolu bağlantıları ile Ortadoğu, Karadeniz ve Akdeniz'e açılabilir. Demiryolu yük taşımacılığında en çok taşınan yükler; çimento ve mermerdir.

Bu hat önümüzdeki yıllarda devreye alınacak olan ve Tokat kent merkezine 60 km uzaklıkta bulunan Ankara-Sivas Yüksek Hızlı Tren hattı ile entegre edilecektir. Diğer yandan projelendirme çalışmaları devam eden Ankara-Kırıkkale-Çorum-Amasya-Samsun Yüksek Hızlı Tren Hattı'nda Turhal ilçesi bağlantısının da yer alması öngörülmektedir.

Diğer taraftan yaklaşık 42 km uzunluğundaki "Tokat-Turhal Yeni Demiryolu" etüt proje yapım işi çalışmasına 2018 yılı Şubat ayında başlamıştır. 15 ayda yapılması planlanan çalışma

TOKAT TİCARET VE SANAYİ ODASI

ile demiryolunun geçeceği güzergâh belirlenecek alt yapı üstyapı sinyalizasyon ve telekomünikasyon işlerinin kesin projeleri hazırlanacaktır.

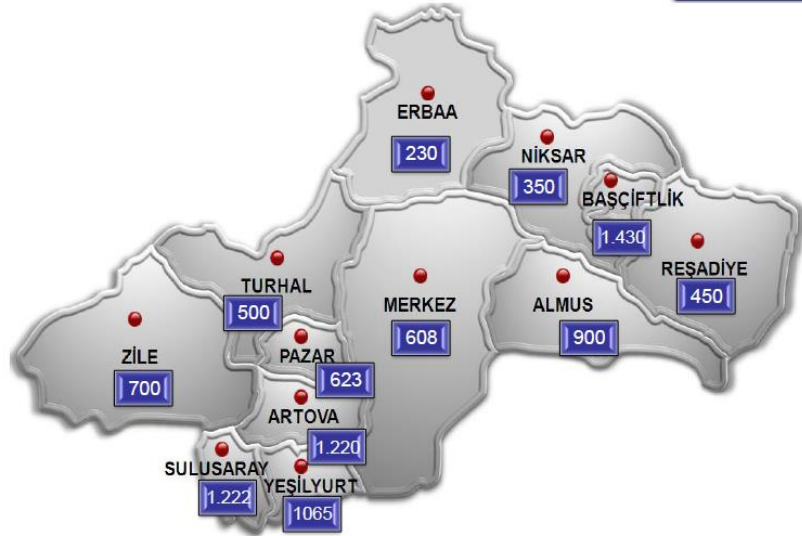
Tokat kent merkezine 20 km uzaklıkta olan Tokat Havaalanı iç ve dış hat uçuş imkânı sunulabilecek altyapıya sahiptir. Mevcut pist uzunluğu ve yönü sebebiyle büyük jet uçaklarının iniş yapamamasından dolayı, ilde pist yönünün değiştirilerek yeni bir havaalanı yapılması için 2015 yılında başlatılan çalışmalar sonuç vererek 2017 yılı yatırım programına alınmıştır. Toplam 185 Milyon bütçeye sahip olan Tokat Yeni Havalimanı 2020 yılında tamamlanacaktır.

Gerçekleştirilecek olan hava yolu, karayolu ve tren hattındaki çalışmalar sona erdiğinde Tokat ilinin önümüzdeki dönemde lojistik açıdan avantajlı bir konuma gelmesi muhtemeldir.

• DEĞİŞİK RAKIMLARDA 12 İLÇESİYLE
KARADENİZ BÖLGESİNİN
GÜNEYİNDE BİR ŞEHİR

TOKAT

TOKAT TİCARET VE SANAYİ ODASI

Yatırım: Tokat ilinde yıllar itibariyle artan bir seyir izlediği görülmektedir. 2018 yılında muhtelif illerin içinde olduğu ortak projeler hariç Tokat ilinde 159 milyon TL tutarında yatırımın hayata geçirilmesi öngörülmüştür. Tokat ilinde yıllık kamu yatırım tutarı 2004 yılında 24 milyon TL iken; 2018 yılında bu tutar 159 milyon TL'ye ulaşmıştır. İlimizde gerçekleşen kamu harcamaları incelendiğinde 2002-2018 Aralığında en çok harcamanın sağlık alanında olduğu görülmektedir. Sağlık alanını tarım alanı takip etmektedir. Yıllar itibariyle tarım alanında yatırım tutarı her sene ciddi bir oranda artış göstermiş olup 2018 itibariyle Tokat ili toplam yatırım tutarının %20'sine karşılık gelmektedir. Tokat ilinde kişi başına düşen kamu harcamaları 2007-2018 dönemine göre hesaplandığında kişi başına düşen kamu harcama tutarlarının ülke ortalamasından düşük değerler aldığı görülmektedir.

Turizm: Tokat, sahip olduğu doğal, tarihi ve kültürel değerler gözetildiğinde turizmin gelişmesine olanak sağlayacak tüm potansiyele sahiptir. Birçok medeniyete ev sahipliği yapmış olan Tokat ilinde Anadolu'nun saklı tarihinin izlerini bulabilmek mümkündür. Türklerin Anadolu'ya gelişinden itibaren, mimarlık adına ortaya koyulan eserlerin ve kentin geçmişte yaşadığı kültürel ve ekonomik hayatının izleri 900 adımda 900 yıl yolculuğu ile görülebilmektedir. Henüz çok kirlenmemiş bir bölgede yer alan Tokat, alternatif turizmin geliştirilebilmesi için, mağara ve göl gibi doğal oluşumlara, termal kaynaklara, yaban hayatı koruma sahası alanlarına sahiptir.

Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Bölge Müdürlüğü'nce tescil edilmiş eser sayısı 510 eser bulunan Tokat'ta, bu eserlerin 262'si sivil mimarlık örneği, 117'si dini yapı, 70'i kültürel yapı, 16'sı doğal varlık, 4'ü ticari yapı ve 1'i askeri yapıdır. 118 sit alanı bulunan ilde 112 arkeolojik sit alanı, 3 kentsel sit alanı, 2 doğal sit alanı ve 1 tarihi sit alanı bulunmaktadır.

Tokat'ta işletme ve turizm belgeli 36 otel bulunmaktadır. Otellerde bulunan toplam yatak sayısı 2055'dir. 2016 yılında 119.588 yerli ve yabancı turistin geldiği ilde konaklama süresi 1,2 gündür.

TOKAT TİCARET VE SANAYİ ODASI

Sanayi: Tokat ili tarım ağırlıklı bir ekonomiye sahiptir.

İl ekonomisinde sanayi sektörü, tarım ve hizmet sektörlerine oranla daha küçük bir paya sahiptir ve sanayi sektörüne yönelik özel sektör yatırımları tekstil sanayisi, imalat sanayi işletmelerinde, gıda ürünleri ve içecek imalatı, tekstil ve hazır giyim imalatı, taş ve toprağa dayalı ürün imalatı, ağaç ürünleri ve mobilya imalatı, plastik ürün imalatı, metal eşya ve makine imalatı sektörlerinde üretim yapılarak; ürünler yurtiçi ve yurtdışı pazarlara sunulmaktadır. İstihdam oranı en yüksek olan sektörler sırasıyla % 48 oranıyla hazır giyim ve hazır giyim sanayi, %17oranıyla taş ve toprağa dayalı sanayi, %13 oranıyla gıda sanayidir.

Tokat ilinde Tokat OSB, Erbaa OSB, Turhal OSB, Niksar OSB ve Zile OSB olmak üzere toplam 5 adet OSB bulunmaktadır. Tokat OSB’ de 124 adet firma faaliyet göstermekte olup 5000 kişi istihdam edilmektedir. Tokat OSB’de %60; Erbaa, Turhal, Niksar ve Zile OSB’de %80 indirimle arazi tahsisi yapılmaktadır.